

Mijn jeugd

Mijn ouders, Grietje Veenstra en Albert Cazemier (Ab Coaz genoemd), woonden in Nieuw Roden. Mijn vader was een strenge maar rechtvaardige man. Hij was groot en sterk, maar ook gevoelig. Hij kon ons met zijn ogen sturen.

Mijn moeder was vooral lief en zorgzaam, iedereen was welkom; er was altijd koffie. Zij bracht 4 kinderen groot in een huis zonder stromend water, gas of elektriciteit. Dat was niet gemakkelijk. Daarnaast bewerkte zij het land voor eigen gebruik.

Ik werd als 2^e kind in het gezin geboren op 21 juli 1934. Bij de eerste aangifte bij de burgerlijke stand kreeg ik de naam Derk. Een dag later liet mijn vader daar 'Pieter' aan toevoegen omdat daar vanuit de familie van moederskant om gevraagd werd; mijn opa van moederskant heette namelijk Derk Pieter. Mijn oudere zus Bonny was geboren in een huis halverwege Roden en Nieuw Roden, ik kwam ter wereld aan de Dorpsstraat, hoek Beukenlaan.

Een half jaar na mijn geboorte verhuisden wij naar de Terheylsterweg. Daar had mijn vader voor f 800 een huis gekocht. Bijna 4 jaar later werd mijn zus Nelly geboren en 5½ jaar daarna kwam mijn broer Abel ter wereld. Toen Nelly geboren werd, logeerde ik zolang bij een tante. Ik wist niet wat er gaande was. Ik herinner me gek genoeg wel dat er door de grote mensen over de crisis in Duitsland gepraat werd.

In de kamer waren 2 bedsteden, daar sliepen de kinderen. In de keuken was er ook nog een, daar sliepen onze ouders. Overdag waren de deuren van de bedstee gesloten, als erin geslapen werd, stonden de deuren op een kier. Maar als er visite was, werd er een stoel tegen de bedsteedeur gezet, zodat in de bedstee minder goed meegeluisterd kon worden. Vaak zat de visite ook in de keuken, dan hoefden er niet 2 kachels te branden.

In de bedstee werden onder het bed de aardappels opgeslagen, daar lagen ze mooi vorstvrij. Soms zakten wij met strozak en al door de vloer; dan lagen we bovenop de aardappels.

Na verloop van tijd werden van de bedsteden slaapkamertjes gemaakt. Ik verhuisde toen van de bedstee naar een van de slaapkamertjes die op de koestal werden gemaakt. De 'grup' (mestgoot) werd dichtgegooid en er werden er een paar wandjes neergezet. Daarop werden uitgespreide jutezakken geplakt, daaroverheen werden oude kranten geplakt en daarop kwam behang.

De kachels in de kamer en keuken werden met hout, turf of antraciet (cokes of briketten) gestookt. De as van de kachels werd op de weg gegooid of in het 'askegat', dat achter het huis gegraven werd. Als het gat vol was, werd er gewoon een ander gat gegraven. Ook wij kinderen moesten de asla legen als dat zo uitkwam.

In 1940 was ik bijna 6 jaar toen de oorlog begon. Mijn vader was gemobiliseerd en werd in Soest ingekwartierd. Na de 'meidagen' kwam mijn vader weer naar huis. Ik herinner mij het bombardement van Roden op de avond van 24 oktober 1941. Een Engelse bommenwerper had zijn doel in Emden niet weten te bereiken en moest van zijn gevaarlijke lading af. De bommen richtten een enorme ravage aan, onder andere het gemeentehuis werd getroffen. De eerste Canadezen die door Nieuw Roden op hun tanks reden en wat er daarna gebeurde met de bevrijding maakten ook een diepe indruk op mij.

Nog altijd kan ik moeilijk dingen, en dan met name eten, weggooien. Dat heb ik aan de oorlog overgehouden. Wij hebben nooit honger gehad, we verbouwden alles in de eigen tuin (aardappelen, rogge en groente). In de herfst werd er een van de 2 varkens geslacht voor eigen gebruik, de andere werd aan de slager verkocht.

In de tweede klas kreeg ik op een gegeven moment een stevige draai om mijn oren van meester Job. Mijn oren bloedden ervan. Ik kwam tussen de middag thuis om warm te eten (met het hele gezin, zo ging dat toen). Mijn vader zag wat er gebeurd was, nam hij mij op de fiets, en samen gingen we naar meester Job. Daar belde hij aan. Ik hoor hem nog zo tegen meester Job zeggen: "Als dit nog eens weer gebeurt, zal ik jou eens bij de oren pakken!" Wat was ik trots op mijn vader dat hij het zo voor mij opnam.

Een paar jaar later moest ik bij meester Vorsteveld nablijven. Het was heel mooi weer, het raam stond open en de meester stond met de rug naar de klas. Ik bedacht mij niet, nam heel stilletjes mijn klompen onder de arm en klom het raam uit. Toen ik van daaruit op de grond wilde springen, kwam ik erachter dat het toch wat hoger was dan ik had verwacht. Gelukkig heb ik er niks aan overgehouden. Thuis heb ik er natuurlijk niets van verteld.

Als mijn klompjes versleten waren, kreeg ik er een stuk karton in tot er nieuwe klompen gekocht konden worden. Dat was meestal als de kinderbijslag ontvangen was. Fietsen leerde ik op een oude damesfiets. Op de trappers waren blokken gezet, zodat ik erbij kon. In de oorlogstijd hadden de fietsen massieve rubberbanden (kuziebaanden) die van oude autobanden gemaakt werden. Ook een oude tuinslang kon, ter vervanging van een echte fietsband, om het wiel gelegd worden. Dat fietste natuurlijk hard, hobbelig en rottig, maar je was al lang blij dat je nog een fiets had. Wij maakten zelf groene zeep en verbouwden tabak, die wij op zolder te drogen hingen.

Een Duitse Feldweibel (sergeant) nam dat in beslag toen hij ons huis controleerde. Die man moest huisvesting regelen voor Duitse soldaten. Hij deed ook maar waar hij bevel toe had gekregen, het was geen 'slechterik'. Mijn ouders praatten met hem en kwamen erachter dat hij thuis een kindje van ½ jaar oud had, die had hij nog nooit gezien.

Thuis was er voor mij veel te doen. Mijn moeder en vader verbouwden van alles om zelf te kunnen eten. Ik moest bijvoorbeeld meehelpen de tuin wieden, aardappels rooien op het land en dergelijke. In de vakantie gingen wij erwten plukken bij boeren in de omgeving. Mijn vader had een schuurtje gebouwd waarin ik konijnen, kippen en duiven hield, die verzorgde ik ook. Uiteraard hield ik ook nog genoeg tijd over om kattenkwaad uit te halen.